

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 7PP/15/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6124010270
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Barbora Hollá Sopková
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2024:6124010270.1

Uznesenie

6 7PP/15/2024

Okresný súd Banská Bystrica konajúc samosudcom JUDr. Barborou Hollou Sopkovou na verejnom zasadnutí konanom dňa 23. 04. 2024 o žiadosti A. A., nar. XX. XX. XXXX v Žiari nad Hronom, o žiadosti o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, takto

rozhodol:

6 7PP/15/2024

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona sa žiadosť odsúdeného A. A., nar. XX. XX. XXXX v Žiari nad Hronom, trvale bydliskom Mesto Žiar nad Hronom, t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica – Kráľová, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 2T/97/2023 zo dňa 29. 11. 2023 v trvaní 20 (dvadsiatich) mesiacov so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia, z a m i e t a.

odôvodnenie:

5 7PP/15/2024

Dňa 13. 03. 2024 bola súdu doručená žiadosť odsúdeného o podmiennečné prepustenie, ktorú odôvodnil tým, že spĺňa formálne a materiálne podmienky na podmiennečné prepustenie na slobodu. V žiadosti uviedol, že vo výkone trestu odňatia slobody svojím správaním a plnením povinností splnil podmienky pre podmiennečné prepustenie, rešpektoval aj príslušníkov ZVJS. Je pracovne zaradený a bola mu uložená aj pracovná odmena. Svoj čin oľutoval, pretože spôsobil problémy a škodu iným aj sebe. Čo najskôr sa zamestnať, pravidelne platiť svoje pohľadávky a viesť riadny život, aby už nekonal v rozpore so zákonom. Uvedomil si, že svojimi odsúdeniami a pobytmi vo väzení trpí jeho rodina a jeho blízki, na ktorých mu veľmi záleží.

Ústav na výkon väzby a Ústav na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica, kde odsúdený vykonáva trest odňatia slobody, zaslal súdu hodnotenie odsúdeného k žiadosti o podmiennečné prepustenie, z ktorého vyplýva, že odsúdený nastúpil výkon trestu odňatia slobody sám dňa 10. 05. 2023. Vo výkone trestu odňatia slobody sa nachádza piatykrát. Celkovo bol odsúdený už dvadsaťštyri razy. Od 06. 06. 2023 do 13. 06. 2023 absolvoval pobyt v nástupnom oddiele, kde bol oboznámený s podmienkami výkonu trestu v ústave, jeho právami a povinnosťami, možnostiam pracovného zaradenia a kultúrno-osvetovej činnosti. Počas pobytu v nástupnom oddiele neboli zaznamenané žiadne negatívne poznatky. Adaptácia na podmienky a prostredie ústavu prebehla celkovo bez maladaptívnych prejavov v správaní a vystupovaní. Po absolvovaní pobytu v nástupnom oddiele bol dňa 13. 06. 2023 zaradený v rámci vnútornej diferenciacie do diferenciačnej skupiny „B“ a umiestnený na oddiel výkonu trestu v strednom stupni stráženia. Správanie a vystupovanie odsúdeného je na štandardnej úrovni, možno ho hodnotiť pozitívne. Ústavný poriadok a časový režim dňa dodržiava. Príkazy a nariadenia

príslušníkov a ostatného väzenského personálu plní a rešpektuje. Účelovo akceptuje a rešpektuje autoritu. V kolektíve odsúdených sa prejavuje ako komunikatívna, sebavedomá a extrovertná osobnosť. V interpersonálnych vzťahoch s ostatnými odsúdenými nevyvoláva žiadne konfliktné situácie. Svoju spáchanú trestnú činnosť aktuálne verbálne priznáva, ale jeho postoj k trestnej činnosti je len čiastočne kritický. Zameriaval sa počas pobytu na slobode na uspokojovanie svojich materiálnych potrieb, bez anticipácie následkov svojho protiprávneho konania. Nemá dostatočne vytvorený morálny a hodnotový systém, dopúšťa sa majetkovej trestnej činnosti a opakovane v civilnom živote zlyháva. Pochádza z úplnej, funkčnej rodiny. Vzťahy v rodine odsúdený hodnotí ako dobré. So svojimi rodičmi sa počas pobytu vo výkone trestu z finančných dôvodov kontaktuje len minimálne, ale plánuje sa k nim po prepustení na slobodu vrátiť. V kontakte je len so súrodencami. Pred nástupom do výkonu trestu nebol stabilne pracovne zaradený, pracoval len ako príležitostný stavebný zamestnanec. Na úrade práce pred nástupom trestu nebol evidovaný. Odsúdený preferuje aktívne formy trávenia voľného času a zapájania sa do kultúrno-osvetovej činnosti. V osobnom voľne číta dostupnú literatúru a časopisy, sleduje televízne vysielanie, počúva hudbu a rozhlasové vysielanie. Zapája sa do turnajov v spoločenských hrách, navštevuje kultúrne podujatia a zúčastňuje sa besied a edukačných aktivít s protidrogovou a alkoholovou tematikou. Voľný čas sa snaží využívať celkovo zmysluplne, spoločne v interakcii s ostatnými odsúdenými podľa vlastného uváženia. Počas výkonu trestu odňatia slobody bol zaradený na pracovisko v ústave s dohľadom, na pracovisko v ústave s dozorom a aktuálne je zaradený na pracovisko mimo ústavu s dohľadom. Jeho dosahované pracovné výsledky, správanie a pracovná morálka na pracovisku je doteraz pozitívne hodnotená. Primerane si plní svoje povinnosti a je manuálne dostatočne zručný. V pracovných činnostiach je samostatný a má dostatočne vytvorené a osvojené pracovné návyky a zručnosti. Vzťahy udržiava len so svojimi dvoma súrodencami formou návštev, videonávštev, prijímaním balíkov a telefonovaním, ktorí sú vo výkone trestu odňatia slobody. S bratom B. je sporadicky v telefonickom kontakte, rodičov nekontaktuje. Disciplinárne potrestaný nebol, odmenený bol raz formou pochvaly za plnenie pracovných povinností. Riziko recidívy trestnej činnosti odsúdeného je v prípade prepustenia stredné, resocializačná prognóza sa javí ako menej priaznivá. S poukazom na uvedené skutočnosti (neukončené základné vzdelanie, nedostatočný finančný príjem, častejšie užívanie alkoholických nápojov, len čiastočne kritický postoj k trestnej činnosti, stredné riziko recidívy trestnej činnosti, dlhy a pohľadávky, opakované páchanie najmä majetkovej trestnej činnosti, resp. recidíva) podmienené prepustenie odsúdeného sa odporúča s určením skúšobnej doby v hornej hranici zákonnej sadzby a s odporúčením nariadenia probačného dohľadu. Zároveň sa odporúča uložiť primerané obmedzenia a povinnosti počas plynutia skúšobnej doby odsúdeného spočívajúcich v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok a v príkaze zamestnať sa alebo sa uchádzať preukázateľne o zamestnanie.

Súd vo veci podmieneného prepustenia určil termín verejného zasadnutia. Súd vykonal dokazovanie prečítaním listinných dôkazov a vypočul aj odsúdeného. Verejné zasadnutie sa konalo v neprítomnosti prokurátora.

Odsúdený na verejnom zasadnutí zotrval na podanom návrhu a požiadal, aby mu súd vyhovel.

Zástupca ústavu na výkon trestu odňatia slobody uviedol, že od vypracovania hodnotenia nedošlo k žiadnej zmene. Na záveroch hodnotenia trvá.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmienené prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona súd môže odsúdeného podmienené prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona pri rozhodovaní o podmienčnom prepustení súd prihliadne aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Z vyššie uvedených zákonných ustanovení vyplýva, že predpokladom podmienčného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody je kumulatívne splnenie troch podmienok, a to, že odsúdený vykonal už potrebnú časť z výmery všetkých uložených a nariadených trestov odňatia slobody, vo výkone trestu plnením svojich povinností a správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, t. j. že neexistuje pre spoločnosť príliš veľké riziko jeho recidívy. Citované ustanovenia vyjadrujú predovšetkým požiadavku pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre podmienčné prepustenie a musí pritom vyplývať zo zhodnotenia polepšenia odsúdeného, pričom očakávanie, že odsúdený po podmienčnom prepustení povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení jeho osobnosti, možnosti jeho nápravy a osobných pomerov, s prihliadnutím na účel trestu.

Odsúdený A. A. v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody uložený rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 2T/97/2023 zo dňa 29. 11. 2023 v trvaní 20 (dvadsiatich) mesiacov so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia.

Priestupkovo bol odsúdený postihnutý štrnásťkrát, za priestupky proti majetku, priestupky proti bezpečnosti cestnej premávky (vrátane opakovanej jazdy na bicykli pod vplyvom alkoholu), priestupok proti občianskemu spolunažívaniu, taktiež pre neuposlušnosť výzvy verejného činiteľa, rušenie nočného kludu, požívanie alkoholu na verejnom priestranstve. Priestupkov sa dopúšťal v rokoch 2019, 2022 a 2023.

Z odpisu registra trestov vyplýva, že odsúdený bol doteraz dvadsaťpäť krát súdne trestaný, takmer výlučne za majetkovú trestnú činnosť, no aj za vedenie motorového vozidla bez vodičského oprávnenia (odsúdenie súdom Českej republiky), porušovanie domovej slobody. Trestaný bol teda slovenskými súdmi aj českými súdmi. Prvýkrát bol potrestaný v roku 2003 ako mladistvý k podmienčnému trestu odňatia slobody. Po uplynutí skúšobnej doby predchádzajúceho odsúdenia bol odsúdený k nepodmienečnému trestu odňatia slobody už v roku 2005, neskôr aj v roku 2006, z ktorého trestu bol podmienčne prepustený, kedy sa v skúšobnej dobe aj osvedčil dňa 24. 10. 2009. V trestnej činnosti pokračoval v Českej republike, a to už počas plynutia skúšobnej doby podmienčného prepustenia, kedy tam bol prvýkrát odsúdený v roku 2008 k podmienčnému trestu odňatia slobody. V roku 2008 bol súdom uznaným vinným z dvoch trestných činov. V roku 2009 pokračoval v páchaní majetkovej trestnej činnosti, za čo mu bol uložený najprv podmienčný trest odňatia slobody, no už v tom istom roku bol zmenený na nepodmienečný, pretože sa dopustil aj ďalšej majetkovej trestnej činnosti. Z dvoch nepodmienečných trestov odňatia slobody bol podmienčne prepustený, no tentoraz sa v skúšobnej dobe neosvedčil a bol mu nariadený zvyšok výkonu trestu odňatia slobody. V prípade týchto odsúdení bol A. A. účastný aj amnestie, no aj v tomto prípade porušil jej podmienky a v jednom z odsúdení bol znova nariadený výkon trestu odňatia slobody dňa 13. 11. 2015. Počas pobytu na slobode, či bez ohľadu na postupné trestanie a výkon trestov, alebo už počas skúšobných dôb, alebo po amnestii, od roku 2009 do roku 2015 bol odsúdený potrestaný ešte desaťkrát. Tresty už boli ukladané ako nepodmienečné, tresty vykonal 15. 08. 2018. Už v januári 2019 bol odsúdený znova za majetkovú trestnú činnosť a za falšovanie platobných prostriedkov. Trest vykonal dňa 16. 03. 2021, pričom ešte pred výkonom tohto trestu bol odsúdený k nepodmienečnému trestu odňatia slobody aj na území Slovenska v roku 2019, ktorý trest vykonal dňa 16. 07. 2020. Tiež bol v tomto období potrestaný aj na území Česka, ktorý nepodmienečný trest vykonal dňa 15. 10. 2021. V roku 2022 mu bol uložený ďalší nepodmienečný trest odňatia slobody, ktorý vykonal dňa 13. 09. 2023, no taktiež bol potrestaný za majetkovú trestnú činnosť ďalšími dvoma rozhodnutiami Okresného súdu Žiar nad Hronom, kedy súhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody vykonáva v súčasnej dobe.

Odsúdený má 37 rokov, trestnú činnosť začal páchať najneskôr ako pätnásťročný, teda viac ako polovicu svojho života netrúvil spôsobom vedenia riadneho života. Tvrdil, že dôvodom pre podmienčné prepustenie je to, že splnil podmienky, správa sa v súlade s ústavným poriadkom. Lutuje svoje trestné činy, vie, že ublížil svojim blízkym, chce si platiť svoje pohľadávky a zamestnať sa. Počas výkonu trestu odňatia slobody pracuje, pracovné návyky má osvojené.

Možno uviesť, že ani pracovné návyky odsúdeného neodradili od páchania majetkovej trestnej činnosti, teda súdu sa javí uvedená motivácia ako slabá, nedostatočná. Odsúdený nepopísal, akým spôsobom si chce zabezpečiť finančné prostriedky na uspokojovanie svojich životných potrieb. Veľmi všeobecne v žiadosti popísal, že sa chce zamestnať, platiť svoje pohľadávky, no doterajší spôsob jeho života nasvedčuje skôr tomu, že finančné prostriedky získaval predovšetkým v rozpore so zákonom, a nie prácou. Odsúdený sa kontaktuje najviac s dvoma súrodencami, ktorí sú tiež vo výkone trestu odňatia slobody. S ďalším súrodencom na slobode sa kontaktuje len sporadicky, s rodičmi vôbec. Je preto otázne, do akého prostredia sa odsúdený má možnosť vrátiť a či takéto prostredie poskytuje záruku toho, že odsúdený sa naozaj bude vyhýbať páchaniu trestnej činnosti, ako to tvrdí vo svojej žiadosti. Na verejnom zasadnutí odsúdený neuviedol nič, žiadnu motiváciu, nepopísal žiadnu zmenu, k trestnej činnosti sa nevyjadril vôbec, no z hodnotenia ústavu vyplýva, že jeho postoj k trestnej činnosti je len čiastočne kritický, preto súd jeho tvrdeniu v žiadosti, že svoje trestné činy ľutuje, neuveril a považuje ich len za formálny prejav, ktorý nesúvisí so skutočným uvedením si nepriaznivých následkov trestnej činnosti.

Nie je bez významu to, že odsúdený opakovane páchal trestnú činnosť, pričom dokázal to bez ohľadu na to, či sa o jeho protiprávnom konaní dozvedeli orgány činné v trestnom konaní a či prebiehalo trestné konanie. Odsúdený páchal trestnú činnosť časovo na seba pokračujúcu len v krátkych intervaloch. Páchal ju aj popri prebiehajúcich trestných konaniach, počas skúšobných dôb podmienenečného odsúdenia či podmienenečného prepustenia. V Českej republike v súvislosti s jedným odsúdením mu najprv bol zmenený podmienenečný trest odňatia slobody na nepodmienený, z ktorého bol neskôr podmienenečne prepustený, no v skúšobnej dobe sa neosvedčil a bol mu nariadený zvyšok trestu. Dostal šancu v podobe amnestie, no ani podmienky tohto inštitútu nedodrжал a bol mu nakoniec nariadený aj tak zvyšok trestu odňatia slobody. V rokoch 2009 až 2013 pobyty vo väzení striedal s krátkymi pobytmi na slobode, žiadny z miernejších ani prísnejších potrestaní nebolo pre neho ponaučením. Po návrate na Slovensko v trestnej činnosti pokračoval, no ďalej páchal aj trestnú činnosť v Česku a popri tom sa už v roku 2019 dopustil niekoľkých priestupkov, ktorých intenzita čo do závažnosti a počtu stúpila v roku 2022 a 2023, rovnako ako aj početnosť trestných činov.

Súdu je, samozrejme, známy nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 36/2022 zo dňa 24. 05. 2022, v ktorom je, okrem iného, deklarované, že posúdenie predpokladu riadneho vedenia života v budúcnosti nemôže predstavovať mechanický odkaz na predchádzajúcu kriminálnu minulosť, avšak v konkrétnom prípade je nutné na kriminálnu minulosť odsúdeného prihliadnuť. K páchaniu trestnej činnosti sa teda opakovane vracia a aj vzhľadom na osobu odsúdeného a postoj k páchanej trestnej činnosti (nepoučil sa z predchádzajúcich odsúdení) je dôvodný predpoklad, že by tomu tak bolo i v prípade podmienenečného prepustenia na slobodu.

Odsúdený síce participuje na programe zaobchádzania, no jeho aktivita nie je výrazná. Má osvojené pracovné návyky, je hodnotený pozitívne, avšak osobný rozvoj nenapreduje. Voľný čas trávi len podľa vlastného uváženia aktivitami, ktoré ho bavia. Počas celej doby výkonu trestu odňatia slobody mu nebola zmenená (zmiernená) diferenciacná skupina (na VO či A), bola mu udelená len jedna disciplinárna odmena.

O skutočnej premene a polepšení sa však odsúdený súd nepresvedčil. Neuviedol žiadnu motiváciu zlepšiť sa, napraviť sa, nedopúšťať sa trestnej ani inej protiprávnej činnosti.

Aj keď mal viacero možností, ani v jednom z predchádzajúcich odsúdení sa nepoučil a úmyselnú trestnú činnosť páchal ďalej. Dá sa povedať, že sa adaptoval na podmienky ústavu na výkon trestu odňatia slobody, čo ale môže súvisieť aj s predchádzajúcimi skúsenosťami s výkonom trestu odňatia slobody.

Hoci teda aj z hodnotenia ústavu vyplynuli čiastočne pozitívne závery a kladné hodnotenie osoby odsúdeného, tieto nepostačujú na to, aby bolo možné od odsúdeného očakávať, že povedie riadny spôsob života.

Z hodnotenia ústavu na výkon trestu odňatia slobody mal súd za preukázané, že odsúdený preukazuje polepšenie. Motivácia odsúdeného, aby bol podmienenečne prepustený, ostala neodôvodnená. To, že participuje na programe zaobchádzania, že sa správa slušne voči personálu, ešte neznamená, že v podmienkach slobody bude jeho konanie totožné. Súd nepresvedčil, že on sám sa zmenil a zmenil

životné priority a hodnoty, z ktorých by mohli vyplývať záruky, že povedie riadny život. Práve však výchovným pôsobením trestu odsúdený participuje na programe zaobchádzania, kedy prostredníctvom neho je napĺňaný aj účel trestu. Odsúdený sa síce adaptoval v podmienkach výkonu trestu odňatia slobody, no poučenie si z tohto svojho konania neodniesol, nakoľko v minulosti svoj život nezmenil. O skutočnej zmene jeho hodnôt a postoja súd nebol po vykonanom dokazovaní presvedčený. Nijako nekonkretizoval dôvody podmiennečného prepustenia a zmeny jeho postoja.

Je však zistiteľné a aj preukázané, že odsúdený sa dopúšťal trestnej činnosti opakovane a systematicky. Bol odsúdený opakovane, predchádzajúce odsúdenia mu tak neboli ponaučením. O čom svedčí aj tá skutočnosť, že bol zaradený pre výkon trestu odňatia slobody do ústavu so stredným stupňom stráženia.

Osobnosť odsúdeného, spôsob vedenia jeho života, jeho kriminálna minulosť (25 záznamov v registri trestov) a závažnosť spáchanej trestnej činnosti (čo do počtu opakovania skutkov, čo do intenzity a závažnosti) v súhrne zakladajú dôvodnosť obavy, že by sa odsúdený na slobode mohol dopustiť ďalšej protispoločenskej činnosti.

Pri rozhodovaní o žiadosti, resp. návrhu o podmiennečné prepustenie je vždy dôležité skúmanie, či odsúdený doteraz vykonaným trestom preukázal nápravu a či je možné očakávať, že povedie riadny život. Podľa názoru súdu odsúdený počas výkonu trestu odňatia slobody ešte nedospel k prehodnoteniu životných priorít a k tomu dospeje až po tom, čo bude naďalej aktívne participovať na programe zaobchádzania.

Na základe vyššie uvedených skutočností má súd za to, že ďalší výkon trestu je u odsúdeného A. A. potrebný a odôvodnený, preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia a návrh odsúdeného o podmiennečné prepustenie zamietol.

Poučenie:

5 7PP/15/2024

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú možno podať do 3 pracovných dní od oznámenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici.